

WSPÓŁPRACOWNIK W STRESIE

Jak reagować i być wsparciem
w sposób, który buduje
zaufanie i odporność?

Mateusz Banaszekwicz

**JESTEŚMY ZAPROGRAMOWANI NA
BLISKIE RELACJE**

RELACJE Z LUDŹMI, A ZDROWIE

- Dobrostan.
- Zdrowie psychiczne.
- Zdrowie fizyczne (układy: krążenia, immunologiczny, endokryny, ekspresja genów).
- Długość życia.
- Radzenie sobie w pracy.

Ali Walker PhD
Australian National University

Dużo wrogości
w bliskiej relacji
związane jest
z wolniejszym
gojeniem się ran.

Harvard Study of Adult Development

”Ludzie najbardziej zadowoleni z relacji w średnim wieku byli najzdrowsi mając 80 lat”.

TROSKA O INNYCH CHRONI NAS PRZED SKUTKAMI STRESU

846 osób, 5 lat.

30%

0%

Wniosek: Angażowanie się w pomoc działa jako bufor. Zmniejsza negatywne skutki stresu dla zdrowia i przeżywalności.

BADANIA NAD ETYCZNYM PRZYWÓDZTWE I KLIMATEM PSYCHOLOGICZNEGO BEZPIECZEŃSTWA

- Komunikacja oparta na szacunku.
- Mówienie o standardach.
- Reprezentowanie standardów.
- Reagowanie, gdy ktoś przekracza standardy.

POTENCJALNE TRUDNOŚCI

Reakcje na stres innych ludzi

1. Szok.
2. Empatyczna złość.
3. Empatyczny smutek.
4. Rozwiązywanie problemów.
5. Obwinianie „ofiary”.
6. Pro Forma.
7. Intelktualizowanie.
8. Sceptycyzm.
9. Spokojna troska.

Reakcje na stres innych ludzi

1. Szok.
2. Empatyczna złość.
3. Empatyczny smutek.
4. Rozwiązywanie problemów.
5. Obwinianie „ofiary”.
6. Pro Forma.
7. Intelktualizowanie.
8. Sceptycyzm.
9. Spokojna troska.

Interpersonalna regulacja emocji

- Interpersonalna regulacja emocji jest powszechna.
- Częściej oczekujemy wsparcia emocjonalnego.
- Rola liderów: trzeba umieć rozpoznawać, kiedy należy walidować emocje, a kiedy można przejść do działania.

Unieważnianie

„Wszyscy mamy teraz dużo na głowie”.

„Psujesz klimat”.

„Inni też jakoś muszą sobie radzić”.

„To tylko praca”.

„Może skup się na działaniu”.

ZARAŻANIE STRESEM

ODRUCH NAPRAWIANIA

20 godz. [Lubię to!](#) [Odpowiedz](#)

Często takie wymuszone zmiany bywają tylko początkiem czegoś znacznie lepszego 😊 mówię z własnego doświadczenia, także uszy do góry 😊

6 godz. [Lubię to!](#) [Odpowiedz](#)

GRANICE

Sztuka zadawania pytań

Strategia 2 pytania + uważnienie.

EMOCJE PIERWOTNE I WTÓRNE

Nie sposób
w pełni
kontrolować
to jak się
czujemy.
Możemy
kontrolować
to jak
reagujemy na
emocje.

DOBRE PRAKTYKI

DWIE WAŻNE WŁAŚCIWOŚCI

- Elastyczność poznawcza.
- Tolerancja dyskomfortu.

ŻÓŁTY
NIEBIESKI
CZERWONY
ZIELONY
FIOLETOWY
CZARNY
POMARAŃCZOWY

RÓŻOWY
ŻÓŁTY
NIEBIESKI
CZERWONY
ZIELONY
FIOLETOWY
BRAŹOWY
POMARAŃCZOWY

Przygotowanie do rozmowy

Uznanie granic (autonomii).

Przygotowanie do rozmowy

Hungry – Głodny

Angry – Zirytowany

Lonely – Osamotniony

Tired – Zmęczony

WYMAGAJĄCA ROZMOWA

MAPA

1. Miejsce, czas, warunki.
2. Pytanie o zgodę na poruszenie tematu .
3. Twoje obserwacje i obawy .
4. Poznanie perspektywy drugiej osoby .
5. Konstruktywna reakcja na perspektywę drugiej strony.
6. Wspólne planowanie kolejnych kroków (jeśli osoba wyraziła gotowość).

NEURORÓŻNORODNOŚĆ

MIKROAGRESJE

Jak udzielać rad szanując granice? (autonomię)

1. Wydobywasz.
2. Dostarczasz.
3. Wydobywasz.

KLARYFIKACJE

“Czuję się wykorzystywana. W papierach jest bałagan i odpowiedzialność się rozmywa. Wszyscy wiedzą, że ja i tak to później ogarnę bo nie będę mogła spać spokojnie. Czuje się tym zmęczona i na prawdę chciałabym mieć to wszystko, gdzieś”

PARAFRAZY

DOWARTOŚCIOWANIA

Dowartościowania

Zastanawiałem się czy Ci o tym mówić bo nie chcę żeby ktoś miał mnie za gorszego.

ODZWIERCIEDLENIA

NARZĘDZIA SAMOREGULCJI

Rozpoznawanie emocji

Spowalnia
proces oraz
pomaga
podejmować
lepsze decyzje.

ĆWICZENIE ODDYCHANIE PUDEŁKOWE

REGULACJA UKŁADU NERWOWEGO

Węch

Wzrok

Słuch

Smak

Dotyk

TECHNIKA UNZ

1. **Uznaj**
2. **Nawiąż kontakt z ciałem**
3. **Zaangażuj się w to, co robisz**

WŚLUCHAJ SIĘ W SWÓJ RELAKS

PRAKTYKA: KOMFORTOWE

MATEUSZ BANASZKIEWICZ

MATERIAŁY

www.mateuszbanaszekiewicz.com/volkswagen

LITERATURA

- Cargile, A. C., i Salazar, L. R. (2015). "Sorry you had to go through that": A taxonomy of individual responses to stories of social suffering. *Journal of Language and Social Psychology*. <https://doi.org/10.1177/0261927X15580595>
- Cacioppo, J. T., i Cacioppo, S. (2014). Social relationships and health: The toxic effects of perceived social isolation. *Social and Personality Psychology Compass*, 8(2), 58–72. <https://doi.org/10.1111/spc3.12087>
- Hawkey, L. C., i Cacioppo, J. T. (2010). Loneliness matters: A theoretical and empirical review of consequences and mechanisms. *Annals of Behavioral Medicine*, 40(2), 218–227. <https://doi.org/10.1007/s12160-010-9210-8>
- Holt-Lunstad, J., Smith, T. B., Baker, M., Harris, T., i Stephenson, D. (2015). Loneliness and social isolation as risk factors for mortality: A meta-analytic review. *Perspectives on Psychological Science*, 10(2), 227–237. <https://doi.org/10.1177/1745691614568352>
- Cole, S. W., Capitanio, J. P., Chun, K., Arevalo, C. M. G., Ma, J., i Cacioppo, J. T. (2015). Myeloid differentiation architecture of leukocyte transcriptome dynamics in perceived social isolation. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 112(49), 15142–15147. <https://doi.org/10.1073/pnas.1514249112>
- Kiecolt-Glaser, J. K., Loving, T. J., Stowell, J. R., Malarkey, W. B., Lemeshow, S., Dickinson, S. L., i Glaser, R. (2005). Hostile marital interactions, proinflammatory cytokine production, and wound healing. *Archives of General Psychiatry*, 62(12), 1377–1384. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.62.12.1377>
- Poulin, M. J., Brown, S. L., Dillard, A. J., i Smith, D. M. (2013). Giving to others and the association between stress and mortality. *American Journal of Public Health*, 103(9), 1649–1655. <https://doi.org/10.2195/AJPH.2012.300876>
- Röttger, S., Theobald, D. A., Abendroth, J., i Jacobsen, T. (2021). The effectiveness of combat tactical breathing as compared with prolonged exhalation. *Applied Psychophysiology and Biofeedback*, 46(1), 19–28. <https://doi.org/10.1007/s10484-020-09485-w>
- Rozental, A., Forsström, D., Tangen, J., i Carlbring, P. (2018). Experiences of procrastination in psychological treatments: A qualitative study of clients' perspectives. *Frontiers in Psychology*, 9, 1588. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01588>
- Liu, D. Y., Strube, M. J., i Thompson, R. J. (2021). Interpersonal emotion regulation: An experience sampling study. *Affective Science*, 2(3), 273–288. <https://doi.org/10.1007/s42781-021-00044-y>
- Newman, A., Donohue, R., i Eva, N. (2017). Psychological safety: A systematic review of the literature. *Human Resource Management Review*, 27(3), 521–535. <https://doi.org/10.1016/j.hrmr.2017.01.001>
- Van Eerde, W., i Klingsieck, K. B. (2018). Overcoming procrastination? A meta-analysis of intervention studies. *Educational Research Review*, 25, 73–85. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2018.09.002>
- www.adultdevelopmentstudy.org